



1

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

АНКОВНА УМЕТНОСТ

ТОМ I БР. I 1973 ГОДИНА

ОБЩЕСТВО НА ИСТОРИКАРИТЕ НА УМЕТНОСТА НА
СЪВ. СЕГОВЕ



1

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

Год. I бр. 1, 1973 година

СПИСАНИЕ НА ДРУШТВОТО НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА УМЕТНОСТА ОД
СРМ, СКОПЈЕ

Редакциски одбор:

Проф. Димче Коцо
Д-р Константин Петров
Д-р Коста Балабанов
Д-р Блага Алексова
Д-р Петар Миљковиќ—Пепек
Борис Петковски
Љубица Дамјановска

Одговорен уредник:

Проф. Димче Коцо

Техн. уредник

Д-р Коста Балабанов

Јазичен коректор:

Илија Корубин

Зборникот се печати со средства на Републичкиот фонд за унапредување на издавачката дејност, Скопје и Друштвото на историчарите на уметноста од СРМ

Годишна претплата 20,00 — за странство 40,00 — цена на 1 примерок 10,00.

Адреса: Музеј на современа уметност Скопје, (за Ликовна уметност“)

Печати Граф. завод „Гоце Делчев“, Скопје. Тираж: 1000

КОН ПРВИОТ БРОЈ НА „ЛИКОВНА УМЕТНОСТ“

И досега, во последниве две децении, историчарите на уметноста од Македонија имаа можности да ги проучуваат проблемите од историјата на уметноста и да ги објавуваат резултатите на испитувањата. На овој начин заинтересираните научници и широкиот круг на читатели беа постојано запознавани со достигнуњата од сè побројните историчари на уметноста преку научните и стручните трудови, објавувани во публикациите на факултетите, музеите, галериите, заводите и другите професионални асоцијации.

Ова ново списание за ликовна уметност секако е најпогодна од досегашните можности за научно и стручно третирање на прашањата од историјата на уметноста. На страниците на ова списание, посветени на ликовната уметност од сите времиња, ќе бидат здружени напорите за објавување на материјата од оваа област.

Списанието „Ликовна уметност“ стои пред неколку задачи што ги поставуваат Редакцијата, Управата на Друштвото на историчарите на уметноста од СР Македонија и неговото членство. Како најзначајна секако треба да се смета целта да бидат збогатени сознанијата на читателите со новини од оваа област на општественото дејствување. Натамошна цел на списанието е издигање на повисоко ниво на научната мисла на историјата на уметноста во борба за изнаоѓање на научната вистина. По овој пат списанието треба да придонесе и за стручното и научното формирање на идните нови кадри на историчари на уметноста.

За реализирање на сите овие цели списанието ги отвора своите страници за соработка со објавување на нови и вредни прилози, што ќе ја афирмираат содржината на ваквата општествено-корисна активност и ќе ја потврдат културната мисија што им ја доверува општеството на историчарите на уметноста.

Редакција

И оваа задача, како и многу други што му беа поставувани во текот на животот, тој ја изврши со голема љубов и грижа каква што покажуваше секога кога се работеше за афирмација на националното богатство на нашите народи.

Основоположник на конзервацијата во Југославија со јасно формирана девиза, тој беше секогаш добредојден во средината на макед. конзерватори и историчари на уметноста. На неговото присуство посебно се радуваа младите, зашто секој контакт со него се претвораше во корисна средба исполнета со топлина, со поуки и конкретни сугестии, во интерес на спомениците на културата, на кои тој им беше посветил значаен дел од својот живот.

Д-р Коста Балабанов

СОДРЖИНА

	Стр.
Проф. Димче Коцо: Св. Богородица Перивлептос — — — — —	5
Проф. Д-р Константин Петров: Ревизија на едно неточно мислење за гробишната базилика во Скупи — — — — —	10
Д-р Коста Балабанов: Сликата со битова содржина: Фамилијата на зографот Теодосиј од Велес подарува слика на црквата Успение на Св. Богородица во Ново Село — Штип како извор за запознавање на старата новоселска црква и творештвото на Теодосиј Зограф —	13
Љубица Дамјановска: Современа македонска таписерија — —	24
Лидија Богоевиќ: Прилог кон датирањето и името на Јелен-капан дамија во Скопје — — — — —	39
Димче Коцо, П. Миљковиќ — Пепек, Блага Алексова: Првите резултати од археолошките ископувања на локалитетот „Св. 15 маченици“ во Струмица — 1972 год. — — — — —	43
Антоние Николовски: Томе Андреевски — Изложба дизајн на стакло — — — — —	45
Соња Д. Абаџиева: Хронологија на настани од областа на македонските современи ликовни и применети уметности — — — — —	47
Никола Мартиноски (1903 — 1973) — — — — —	60
Д-р Франце Стеле (1886—1972) — — — — —	62

Антоние Николовски

ТОМЕ АНДРЕЕВСКИ — ИЗЛОЖБА ДИЗАЈН НА СТАКЛО

Томе Андреевски на 28. V 1973, во чест на Шестиот конгрес на Сојузот на друштвата на ликовните уметници за применета уметност и дизајн на Југославија, организира своја III самостојна изложба-дизајн на стакло.

За разлика од поранешните негови настапи (1969 и 1972) кога тој се ориентира кон уникатни примероци, овој пат Томе Андреевски ни се покажува во полната негова зрелост, готовност и способност да одговори на барањата на индустријата. Всушност со сегашните негови вонредни постигања ги самопотврдува неговите правилно насочени усилби што ги прави на ова поле, во развивањето на оваа дисциплина.

Изложените примероци: разни гарнитури за пијалак, гарнитури за икебана, разни видови на вазни и пепелници се само дел од неговата проширена активност, која сè повеќе се развива во токовите на својата проблематика-светлечки тела за потребите на хотелите и разни други ентериери (изложени фотоси од реализираните проекти).

Во реализацијата на употребните предмети зачувани се принципите и барањата на современата индустриско-естетичка мисла: функционалноста, практичната примена (користење, одржување) како и максимално прочистување на формата.

Томе Андреевски пред се е скулптор, затоа и неговиот пристап во обработката на предметите е скулпторски. Тој му пристапува на предметот како на форма, која му дава можност за адекватни „скулпторски“ решенија, остварувања ослободени од секакви графичко-сликарски елементи, кои инаку се карактеристични во обработката на кристално стакло. (Тој сите предмети ги работи исклучиво во кристално стакло). Површините на предметите ги „ваја“ со проверена педантност, предавајќи ни исцизелирани, елегантни форми, практични за употреба и привлечни со ликовно-естетскиот изглед. Томе Андреевски работи и впечатливо „робусни“ површини (млеко-бели) добиени по сопствен технолошки пат што наедно засега е новина, во обработката на стакло воопшто во југословенската практика.

На оваа изложба се презентирани фотоси на реализираните светлечки тела за хотелот „Континентал“ во Скопје (за националниот ресторан и бар), за холот на хотелот „Панорама“ и за стоквната куќа „Беко“ во Скопје. Тие претставуваат систем на комбибилни елементи, кои овозможуваат најразновидни индивидуални компонирања. Елементите претставуваат слободно изведени форми-поединечно како и во системот на композициите. Тие денес се наоѓаат и во масовната примена на домашната употреба.

Постигнатите резултати на скулпторот-дизајнер Томе Андреевски се плод на повеќегодишни негови истражувања, експериментирања на акумулирани сознанија. Тој со своето, пред сè, лично ангажирање и настојување успеал да изнајде индивидуални решенија, ослободени од можните влијанија во прилог на што ни говори и неговата последна изложба. При тоа не треба да се превиди фактот дека тој успеал да ја докаже корисноста и неопходноста на индустрискиот дизајн во нашата средина.

